

Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu

Název:		11
Práce se sdělovacími prostředky při zásahu	Metodický list číslo	Ř
	Vydáno dne: 30. listopadu 2017	Stran: 3

I.

Charakteristika

- 1) Povinnými subjekty, které mají podle zákona povinnost poskytovat informace **vztahující se k jejich působnosti**, jsou státní orgány a orgány územní samosprávy a veřejné instituce hospodařící s veřejnými prostředky, tedy i HZS ČR.¹ To se nevztahuje na poskytování osobních údajů a informací nebo pořizování záznamů podle zvláštního právního předpisu². Jednotka SDH obce je zřízena jako součást obecního úřadu nebo organizační složka obce a není tedy orgánem obce, na který se povinnost o poskytování informací přímo vztahuje.
- 2) Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka. Každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí.³
- 3) **Osoby pověřené plněním úkolů na úseku požární ochrany jsou povinny zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které v obecním zájmu nebo v zájmu zúčastněných osob mají zůstat utajeny před nepovolanými osobami. Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení pracovního poměru nebo po splnění úkolu** ⁴.
- 4) **O zproštění mlčenlivosti a jeho rozsahu rozhoduje ředitel hasičského záchranného sboru kraje** ⁵.
- 5) **Každý, kdo byl hasičským záchranným sborem požádán o pomoc, je povinen, byl-li řádně poučen, zachovávat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti s požadovanou nebo poskytnutou pomocí dověděl. O zproštění mlčenlivosti a jeho rozsahu rozhoduje generální ředitel nebo jím pověřená osoba.** ⁶
- 6) Při pořizování jakýchkoli fotografií a záznamů je nezbytné pamatovat na ochranu osobnosti člověka včetně všech jeho přirozených práv. Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením. Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením. Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob. Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.⁷

¹ Zákon č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů.

² Například zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.

³ § 3 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.

⁴ § 89 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 89 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb.

⁶ § 45 zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)

⁷ § 84 až 90 zákona č. 89/2012 Sb.

- 7) *Hasičský záchranný sbor může pořizovat zvukový, obrazový nebo jiný záznam osob a věcí, které se nacházejí na místech veřejně přístupných, pro účely plnění konkrétního úkolu.⁸*
- 8) *Hasičský záchranný sbor může přiměřeným způsobem zveřejňovat osobní údaje evakuovaných osob a osob umístěných v zařízeních pro nouzové přežití obyvatelstva v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresa místa trvalého pobytu nebo adresa místa hlášeného pobytu na území České republiky, jde-li o cizince.⁹*
- 9) Ředitel HZS kraje, ředitel územního odboru a velitel zásahu organizují ve vzájemné shodě poskytování informací zástupcům sdělovacích prostředků buď přímo osobně nebo prostřednictvím pověřené osoby pro styk se sdělovacími prostředky (zpravidla tiskový mluvčí, náčelník štábu, řídicí důstojník nebo operační důstojník). V organizačním řádu HZS kraje je zpravidla stanoveno, kdo je oprávněn poskytovat informace veřejným sdělovacím prostředkům. V odůvodněných případech rozhodne ředitel HZS kraje o jiném způsobu poskytnutí informací veřejným sdělovacím prostředkům.

II.

Úkoly a postup činnosti

- 10) Ředitel HZS kraje, ředitel územního odboru a velitel zásahu musí včas zabránit možnosti vzniku situace, kdy zástupcům sdělovacích prostředků chybí potřebné informace. Doporučují se zejména následující postupy a činnosti:
  - a) nečekat na vznik výše uvedené situace, reagovat včas, být aktivní vůči sdělovacím prostředkům,
  - b) vymezit stanoviště pro informování sdělovacích prostředků,
  - c) vyžadovat zřetelné označení zástupců sdělovacích prostředků na místě zásahu,
  - d) být připraven na předání objektivních a ověřených informací, tj. místo a druh události, počty a druhy nasazených sil a prostředků, počty evakuovaných a zachráněných osob, počty zraněných, usmrcených a pohřešovaných osob, časy lokalizace a likvidace včetně postupů a hlavního úsilí jednotek, výše uchráněných hodnot, pokud je známa,
  - e) nepředávat informace týkající se osobních nebo průmyslových údajů postižených fyzických a právnických osob, výrobního a státního tajemství, příčiny události, pokud není zjištěna a vzniklých škod,
  - f) využívat především osobního styku se zástupci sdělovacích prostředků, tzn. nepředávat významné informace zprostředkovaně (zabrání se tak nepřesnostem a zkreslení),
  - g) stanovit místo a čas kontaktu se zástupci sdělovacích prostředků a včas tuto informaci zveřejnit (důležité je tzv. načasování ve vztahu k průběhu události), při podání první a každé další informace stanovit čas a místo pro podání další informace,
  - h) při dlouhotrvajícím zásahu stanovit systém předávání pravidelných informací včetně určení osoby nebo orgánu, který informace bude poskytovat,
  - i) pokud to situace dovolí, umožnit prohlídku objektu nebo místa události, případně umožnit společnou obhlídku, např. pomocí hromadného dopravního prostředku, v doprovodu a za předchozího souhlasu majitele, uživatele nebo správce objektu,
  - j) předávané informace lze doplnit dle možnosti o videozáznam, fotografii (kromě záběrů mrtvých nebo zraněných) nebo situační nákresy za předchozího souhlasu majitele, uživatele nebo správce objektu,
  - k) posoudit, zda je vhodné předávat informace přímo v místě události nebo v jiném prostředí či objektu.

---

⁸ § 30 zákon č. 320/2015 Sb.

⁹ § 37 zákon č. 320/2015 Sb.

- 11) V případě nedodržení těchto postupů hrozí ztížení činnosti veliteli zásahu nebo štábu ze strany zástupců sdělovacích prostředků z důvodu chybějících informací.
- 12) Pokud jde o důležité a závažné informace, zejména s ohledem na varování obyvatelstva požadovat zveřejnění přesného znění zprávy. **Každý, kdo provozuje hromadné informační prostředky, včetně televizního a rozhlasového vysílání, je povinen bez náhrady nákladů na základě žádosti operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému neprodleně a bez úpravy obsahu a smyslu uveřejnit tísňové informace potřebné pro záchranné a likvidační práce** ¹⁰.
- 13) **V naléhavém veřejném zájmu je vydavatel povinen uveřejnit v periodickém tisku důležité a neodkladné oznámení státního orgánu a orgánu územní samosprávy, zejména je povinen uveřejnit rozhodnutí o nouzovém stavu, o stavu ohrožení státu nebo o válečném stavu. Toto oznámení musí být uveřejněno v nejbližším vydání periodického tisku následujícím po doručení jeho textu vydavateli způsobem graficky jej zvýrazňujícím a odlišujícím od ostatního obsahu periodického tisku** ¹¹.
- 14) Velitel zásahu nebo pověřená osoba jsou povinni odmítnout poskytnutí informací nebo přístupu k nim, obsahují-li skutečnosti:
  - a) tvořící předmět utajovaných informací ¹²,
  - b) jejichž zveřejnění by prokazatelně mohlo poškodit zájmy státu nebo společnosti nebo postiženého,
  - c) jejichž zveřejnění je v rozporu se zásadami ochrany práv občanů a dobrými mravy.

III.

Očekávané zvláštnosti

- 15) Při uzavření místa zásahu je nutné počítat zejména s následujícími komplikacemi:
  - a) snaha nerespektovat omezení pro sdělovací prostředky dané velitelem zásahu, zejména snaha proniknout na místo zásahu pod různými záminkami a různými prostředky (odposlech porad, spojovacích prostředků) i na úkor vlastní bezpečnosti,
  - b) snaha o skandalizaci zásahu. **Jestliže bylo v periodickém tisku uveřejněno sdělení obsahující skutkové tvrzení, které se dotýká cti, důstojnosti nebo soukromí určité fyzické osoby, anebo jména nebo dobré pověsti určité právnické osoby, má tato osoba právo požadovat na vydavateli uveřejnění odpovědi. Vydavatel je povinen na žádost této osoby odpověď uveřejnit** ¹³,
  - c) zveličování vybraných skutečností,
  - d) možnost vyvolání paniky nepřesnými informacemi,
  - e) snaha sdělovacích prostředků získávat informace i od jiných, než pověřených osob.

¹⁰ § 32 zákona č. 239/2000 Sb.

¹¹ § 6 zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon) ve znění pozdějších předpisů.

¹² Např. zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 246/1998 Sb., kterým se stanoví seznamy utajovaných skutečností, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ § 10 odst. 1 zákona č. 46/2000 Sb.